

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
fornyng@fad.dep.no

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
- 7 SEPT. 2006
ARKIVKODE. 411
SAKSNR: 200602037-40

Deres ref. 200602037

Oslo, 5. september 2006

Innspill til regjeringens fornyingsarbeid

Det vises til departementets brev av 6. juni 2006 med invitasjon til å komme med innspill til regjeringens fornyingsarbeid.

Siviløkonomene representerer 14.500 siviløkonomer, derav 50 prosent ledere. Siviløkonomer sitter med lang erfaring fra både privat og offentlig sektor når det gjelder økonomistyring og ledelse. Vi har foretatt en rundspørring blant våre medlemmer med oppfordring om å gi innspill til nye tiltak som kan gi bedre og mer effektive offentlige tjenester.

Siviløkonomene ser det som svært positivt at også den nåværende regjeringen ønsker å sette fokus på utvikling av offentlig sektor. Det er allerede satt i gang mange viktige tiltak på dette feltet av tidligere regjeringer. Det er viktig å sørge for god ferdigstillelse av disse tiltakene, for eksempel når det gjelder prosjektet Alt Inn, som er en betydningsfull kilde til effektivisering for næringslivet.

Økonomi som fagområde forbindes ofte med regnskap, økonomisystemer og "rammetenkning". Fokuset må i stedet vris mot hvordan ressursene utnyttes innenfor rammene. Stikkord her er operasjonalisering av strategi, strategisk økonomistyring og fokus på menneskelig kapital.

Det trengs bedre ledere og flere personer med høyere utdanning innenfor økonomi- og ressursstyring, strategi og ledelse i hele offentlig sektor siden mange har økonomiansvar og -oppgaver selv på lavere nivåer. Offentlige tiltak og krav må vurderes i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Som en siviløkonom uttrykker må det ikke være slik at "hvis staten tjener en krone, gjør det ikke noe om samfunnet totalt taper 100".

Under følger innspill fra Siviløkonomene. Innspillene rettes spesielt mot brukerretting og effektivisering, men dekker også områdene kvalitet, åpenhet, kvalitet og medvirkning i høringsbrevet.

Innspillene er en kombinasjon av overordnede og strategiske grep og noen rent konkrete tiltak.

1. Brukerretting

- Mer prosjektarbeid og mindre "linjestyrt" sakshåndtering vil kunne bidra til økt brukerfokus. Mindre detaljstyring fra departementene vil kunne bedre fleksibiliteten lokalt.
- Økt grad av brukertilfredshetsundersøkelser.
- Klarere delegering av myndighet fra politisk hold til administrasjon når det gjelder behandling av saker, slik at ikke politisk detaljstyring for eksempel forsinker saksbehandling som gjelder mindre beløp.
- Utvidete åpningstider som passer befolkningen, overholdelse av responsfrister og sterkere serviceinnstilling.
- Også ledelsen trenger økt kontakt og forståelse for brukernes behov.

Noen andre konkrete forslag:

- Trygdeetatens regelverk må forenkles og brukertilpasses slik at det blir enklere å forstå for borgerne – og for de ansatte i trygdeetaten selv. Utenlandskontoret for trygdesaker må utvikle bedre kompetanse og service for nordmenn som arbeider utenlands.
- Regelverk og lover for små- og mellomstore bedrifter må forenkles for å bidra til økt verdiskaping.

2. Effektivisering

Siviløkonomer i og utenfor offentlig sektor ser mange *områder* med potensial for effektivisering. Spesielt framheves økonomistyring generelt, regnskap, budsjett, rekruttering og innkjøp.

Fokus må være på å gjøre de riktige oppgavene - og å gjøre disse riktig. I tillegg til effektivisering, er det vesentlig å fokusere på å gjøre de rette oppgavene – og prioritere bedre blant disse.

Måter å oppnå effektivisering:

- Bedre mål- og resultatstyring med krav til ledere og alle offentlige medarbeidere. Mer sammenligning (benchmarking) mot andre aktører, offentlige eller private, nasjonalt eller internasjonalt. Riksrevisjon og andre tilsynsmyndigheter må i større grad øke fokus på i hvilken grad det arbeides effektivt i forhold til mål for virksomheten, god økonomistyring og ressursforvaltning.
- Bedre økonomistyring. Årlig regnskapsanalyse i stedet for utgangspunkt i budsjett/tildelinger. Innføre regnskapsprinsippet fremfor dagens kontaktprikk. Gjennomgående og aktiv bruk av reskontro for å unngå å betale dobbelt eller feil beløp. Helhetlig forståelse av investeringer og drift, inkl. realistiske avsetninger til vedlikehold av eiendeler. Innføre regnskapsprinsipper der man i større grad kan overføre midler mellom ulike år.
- Ledelse. Gi lederoppgaver til de som har gode lederevner fremfor å vektlegge kun deres fagkompetanse og ansiennitet. Sørg for ledere som vil og kan lede, som tar vare på HR, effektivitet, oppfølging av mål og resultater. Fornye ledelser med liten ekstern erfaring. Bedre incentiver blant ansatte og ledere til å bidra til effektivisering og forbedringer. Effektivisering bør ikke lede til automatisk kostnadskutt i budsjettet, fordi det kan lede til at man unngår effektiviseringstiltak. Initiativ til effektivisering blant offentlig ansatte og ledere bør verdsettes.
- IKT må ses i sammenheng med etatenes langsiktige strategiarbeid.
 - o Det trengs bedre integrerte og tilrettelagte ikt-verktøy, økt bruk av internett og sammenkobling med offentlige registre/systemer.
 - o Det bør gis økt tilgjengelighet for borgerne til offentlige data via internett/mobil/sms, økt hjelp til selvhjelp via nettbaserte løsninger (integrasjon av brukere) i stedet for å måtte møte opp selv (for eksempel når det gjelder adopsjon/UDI, pass, politianmeldelser).
 - o Altlinn er positivt, men bør få bedre brukergrensesnitt, utnyttes bedre og på flere områder (fastlege, barnehageopptak, kontantstøtte etc.).
 - o Elektroniske søknadsskjema, bilagsflyt, fakturabehandling og eHandel bør innføres i stor grad. Det samme gjelder digital ID.
 - o Kommunenes ulike it-systemer bør utvikles til å "snakke sammen", for å kunne hente ut relevant virksomhetsdata.
 - o Bruk av håndholdte PDA for tjenesteytere (jf. Vågan kommunes prosjekt innen hjemmebaserte tjenester). Statens har gjort mye bra mht. internettbruk, kommuner og fylker henger etter.

- Interne strukturer:
 - o Færre hierarkiske nivåer og økt delegering av myndighet til saksbehandlernivå.
 - o Enklere rutiner og raskere beslutninger.
 - o Ansatte og ledere bør i større grad måles på saksbehandlingstid, produksjon og brukertilfredshet.
 - o Sentralisere/outsourc administrativt tjenester som for eksempel lønn og fakturabehandling.
 - o Det offentlige bør bli mer åpen om hva egne tjenester koster, bl.a. for å vite hva som er lønnsomt å kjøpe inn fra private.
 - o Bruke videooverføring fremfor reisevirksomhet.
- Samarbeid på tvers av organisasjonsmessige skiller (interkommunalt samarbeid, arbeidsgrupper på tvers av avdelingsgrenser, tverrfaglig samarbeid, samarbeid på tvers av sektorer etc.). Bedre samhandling mellom etater som har med ett og samme individ å gjøre, for eksempel innen helse.
- Organisasjonsstrukturer: Det er stort potensial i å slå sammen (spesielt mindre) kommuner. Større kommuner vil ha bedre forutsetning for å produsere og tilby store, tunge tjenester til befolkningen og bidra til økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Noen andre konkrete forslag:

- Samle all statlig eiendomsforvaltning i ett selskap.
- Gjenbruke Sjø- og luftforsvarets it-løsning for bl.a. logistikk og vedlikehold til bruk i Forsvaret i stedet for å øke utgiftene gjennom Forsvarets LOS-prosjekt.

Vi takker for denne muligheten til å komme med innspill. Vi bidrar gjerne mer i ulike fora rundt disse og lignende tema. Avslutningsvis vil vi igjen understreke viktigheten av kontinuitet i denne type arbeid og slutføring av allerede påbegynte prosjekter.

Med vennlig hilsen

Eli Aspelund
Rådgiver
Siviløkonomene

Kopi: Akademikerne